

Fylkesmannen

Kontaktperson: Kate Nystedt, Sara Ege Grindaker, Pål Aasvestad og Therese Jeanette Mosti
Vår dato: 12.09.2018
Vår referanse: 18/1
Rundskriv erstatter: 2017-19

Kontroll av svine- og fjørfeproduksjonen 2018

1. Innledning

Fylkesmannen har som forvalter av husdyrkonsesjonsregelverket ansvar for å kontrollere at regelverket overholdes ved å kontrollere at produsenter ikke overstiger konsesjonsgrensen eller innvilget konsesjon. Dette rundskrivet beskriver hvordan kontroll av produksjonsårene til og med 2017 skal gjennomføres.

Rapportene som benyttes ved kontrollen finnes i Landbruksdirektoratets informasjonsbase (LIB). Lov, forskrift og rundskriv om husdyrkonsesjon finnes på www.landbruksdirektoratet.no og på FM-nett. Vi viser spesielt til rundskriv 2017-16 som inneholder kommentarer til lov og forskrift. Vi viser også til kontrollveiledere som ligger på FM-nett.

2. Opplysningsplikt og kontroll

Hjemmelen for opplysningsplikt og kontroll finnes i lov 16.01.2004 nr. 5 om regulering av svine- og fjørfeproduksjonen (heretter kalt loven) § 6 første ledd:

«Etter pålegg fra departementet plikter produsenten å gi de opplysninger og dokumenter som er nødvendige for å kunne føre kontroll med at loven og vedtak gjort i medhold av den, blir overholdt. Departementet kan kreve adgang til anlegg for å føre kontroll med produksjonen.»

Departementets myndighet er delegert til Fylkesmannen, jf. forskrift 01.04.2004 nr. 611 om regulering av svine- og fjørfeproduksjonen (heretter kalt forskriften) § 11. Bestemmelsene knyttet til opplysningsplikt og kontroll er nærmere omtalt i rundskriv 2017-16, kapittel 11.

3. Generelt om kontrollen

Fylkesmannen skal kontrollere om produsenten på noe tidspunkt har hatt for mange innsatte dyr (avlspurker eller verpehøns), samt om det er for mange dyr (slaktegriser, slaktekyllinger eller kalkuner) som er omsatt eller slaktet i løpet av et år.

Kontrollåret skal ses opp mot foregående år. Videre skal en eventuell overproduksjon i kontrollåret kunne reduseres i kommende/påfølgende år. Dette er nærmere omtalt i rundskriv 2017-16, kapittel 8.1. Opplysningene om innsatte, omsatte og slaktede dyr finnes i rapportene LEV 001, LEV 002 og LEV 003. Bruken av disse er nærmere omtalt i vedlegg 1.

Opplysningene i rapportene er hentet fra flere kilder, blant annet husdyrkonsesjonsregisteret, leveransedatabasen (LDB) og søknader om produksjonstilskudd. Vi gjør oppmerksom på at datagrunnlaget i LEV 001 og LEV 002 kan være mangelfullt. Blant annet vil rapportene vise for lav produksjon for produsenter som er med i purkering. Dette er nærmere omtalt i kapittel 8. I tillegg vil søknader om produksjonstilskudd som ikke er ferdig behandlet til hovedutbetaling legges over i LIB på et senere tidspunkt.

I rapportene er produksjonsopplysningene oppgitt i både antall dyr og i antall konsesjonsenheter. Forholdstallene som brukes for å regne om mellom benevningene er satt i forskriftens § 3, og omtales også i rundskriv 2017-16, kapittel 4.3. Antall omsatte og slaktede dyr (slaktegris, slaktekylling og kalkun) i rapportene hentes fra LDB, mens antallet innsatte dyr (avlspurker og verpehøns) hentes fra søknader om produksjons- og avløsertilskudd. Dyr med varekoder kassert og kassert/erstattet skal telles når antallet omsatte og slaktede dyr skal beregnes i husdyrkonsesjonssammenheng. De er derfor tatt med i datagrunnlaget. Dyr med varekoden «purke» er ikke tatt med i datagrunnlaget for omsatte og slaktede dyr.

Landbruksdirektoratet ber Fylkesmannen være ekstra oppmerksom på produsenter som produserer svært tett inntil, eller på konsesjonsgrensen eller innvilget konsesjon. Dette gjelder særlig produsenter med verpehøns. Dette er nærmere omtalt i kapittel 6. Det er viktig at dette arbeidet ikke går på bekostning av arbeidet med driftsfellesskapsaker.

4. Produksjon over to år

I henhold til forskriftens § 2 er det anledning til å overstige konsesjonsgrensen eller innvilget konsesjon med inntil 15 % ett år, mot en tilsvarende reduksjon i produksjonen det følgende året. Med ett år menes her et kalenderår.

Dersom overproduksjonen *overstiger* 15 % et år, skal det reageres umiddelbart for all produksjon som overstiger 15 % - regelen. Dersom en produsent har hatt en overproduksjon på *inntil* 15 % et år, må eventuell oppfølging avvendes til året etter. Er produksjonen da ikke redusert tilsvarende, skal det reageres med å illegge standardisert erstatning.

Bestemmelsen åpner ikke for å øke produksjonsomfanget et år, på bakgrunn av at produksjonen foregående år var under konsesjonsgrensen eller innvilget konsesjon. Se rundskriv 2017-16, kapittel 8.1 og 12.4.3 for nærmere beskrivelse av toårsregelen og for regneeksempler.

5. Felles eierinteresser eller økonomiske interesser

LEV-rapportene avdekker ikke tilfeller hvor to eller flere produsenter har felles eierinteresser i samme produksjon. De avdekker heller ikke tilfeller hvor to eller flere samarbeider om konsesjonsregulert produksjon i slik grad at de må anses å ha økonomiske interesser i samme produksjon.

Fylkesmannen har ansvar for å avdekke brudd etter lovens § 3, og vi understreker viktigheten av at mulige brudd på denne bestemmelsen blir kontrollert. Se rundskriv 2017-16, kapittel 5 for mer informasjon.

6. Eggproduksjon

Kontroll av foretak med eggproduksjon skiller seg fra kontroll av foretak med omsatte og slaktede dyr. Siden kontrollgrunnlaget kun er basert på søknader om produksjonstilskudd, kan det ofte være nødvendig å innhente tilleggsinformasjon utover hva som er å finne i LEV-rapportene. Ved kontroll av disse produsentene kan det innhentes ytterligere informasjon om driften, for eksempel eggleveranser, innkjøp av kraftfôr eller innkjøp av dyr. Dette er nærmere omtalt i rundskriv 2017-16, kapittel 11.1.

7. Kombinert svineproduksjon

Med kombinert svineproduksjon menes produksjon med både avlspurker og slaktegris. Rapportene LEV 001 og LEV 002 viser antall slaktede og omsatte slaktegris for hver enkelt måned, i tillegg til summen for året. Videre viser rapportene det *høyeste* antallet avlspurker produsenten har søkt produksjonstilskudd for i det aktuelle året.

Det følger av forskriftens § 8 tredje ledd at dersom antallet innsatte avlspurker har oversteget konsesjonsgrensen eller innvilget konsesjon for en kortere periode enn ett år, skal den standardiserte erstatningen beregnes «forholdsmessig ut fra periodens varighet». For å gjøre kontrollen av kombinert svineproduksjon forvaltbar, anbefaler vi å legge det *laveste* antallet innsatte avlspurker til grunn. Ved å legge det laveste antallet til grunn, lar en tvilen komme produsenten til gode og risikoen for at det ilegges en for høy standardisert erstatning minimeres. Siden LEV-rapportene viser det høyeste antallet avlspurker det er søkt produksjonstilskudd for, må Fylkesmannen hente ut søknader om produksjonstilskudd for å finne det laveste antallet innsatte avlspurker. Dette er nærmere beskrevet i rundskriv 2017-16, kapittel 11.2.

Dersom produsenten kan dokumentere hvor lenge overproduksjonen har funnet sted, kan Fylkesmannen benytte produsentens opplysninger og beregne standardisert erstatning ut fra disse. Eksempel på en slik utregning er vist i rundskriv 2017-16, kapittel 12.4.3.

8. Purkeringer

Avlspurker i purkering teller som 40 konsesjonsenheter mens avlspurker utenfor purkeringer teller som 20. Dette følger av forskriftens § 3. I LEV 001 og LEV 002 er det ikke mulig å skille mellom disse driftsformene, og forholdstallet er derfor satt til 20 for alle avlspurker. For å finne riktig produksjonsomfang for satellitter i purkeringer, må derfor antall konsesjonsenheter fra innsatte dyr i rapporten multipliseres med to og eventuelt omsatte og slaktede dyr må deretter legges til.

En oversikt over medlemmer i purkeringer finnes i vedlegg 2. Listen over nav inneholder blant annet navn på eiere av nav, størrelser på konsesjoner og antall satellitter tilknyttet hvert enkelt nav. Listen over satellitter viser blant annet produsentnavn og antall avlspurker som forventes leid inn fra navet. Listen over medlemmer i purkeringer må

brukes sammen med LEV 001 og LEV 002 når Fylkesmannen gjennomfører kontroll av produsenter med avlspurker.

Nærmere informasjon om purkeringer, herunder konsesjonsgrenser og forholdstall, er gitt i forskriftens §§ 1 og 3. Purkeringene er nærmere omtalt i rundskriv 2017-16, kapittel 9.

9. Bortfall av konsesjon etter 10 år

I lovens § 5 første ledd står følgende: «Dersom det de ti siste årene ikke har vært ervervsmessig produksjon av svin eller fjørfe på det gårds- og bruksnummer som konsesjonen tilligger, bortfaller konsesjonen.»

Fylkesmannen skal kontrollere om det har vært ervervsmessig produksjon på eiendommer med konsesjon de siste 10 årene. Produsenter som ikke har hatt produksjon det siste året vil ikke bli lest inn i LEV-rapportene. Fylkesmannen må derfor sammenstille LEV 001 med LEV 004, som gir en fullstendig oversikt over eiendommer med konsesjon. Eventuelle avvik mellom disse rapportene må undersøkes videre, for eksempel ved å se på historiske leveransetall eller søknader om produksjonstilskudd. Dette for å kartlegge når det sist var produksjon på den aktuelle eiendommen. Bruken av LEV 004 er nærmere omtalt i vedlegg 1. Fylkesmannen må i det konkrete tilfellet vurdere hva slags produksjon som kan karakteriseres som ervervsmessig. Produksjonens omfang og varighet vil være vesentlige momenter i en slik vurdering.

En ubenyttet konsesjon bortfaller av seg selv ved utløpet av tiårsperioden, uten forutgående enkeltvedtak. Fylkesmannen skal orientere Landbruksdirektoratet om slike tilfeller fortløpende, slik at husdyrkonsesjonsregisteret kan oppdateres. For utfyllende kommentarer, se rundskriv 2017-16, kapittel 10.

10. Vedtak om standardisert erstatning

I rundskriv 2017-16, kapittel 12.4 gis det en nærmere beskrivelse av kravene som stilles for å kunne ilegge standardisert erstatning, og om innkrevingen av erstatningen. I tilfeller hvor Fylkesmannen mistenker brudd på husdyrkonsesjonsregelverket, skal produsenten gis mulighet til å uttale seg før vedtaket fattes, jf. forvaltningsloven § 16.

Vi minner om at Landbruksdirektoratet skal stå som kopimottaker på alle vedtak fattet etter husdyrkonsesjonsregelverket, og at hver enkelt oversendelse kun skal inneholde ett vedtak.

Med hilsen
for Landbruksdirektoratet

Hans Edvin Flugund
seksjonssjef

Therese Jeanette Mosti
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og trenger derfor ingen signatur.

Vedlegg:

Vedlegg 1 - veiledning for bruk av rapporter i LIB

Vedlegg 2 - oversikt nav og satellitter i purkeringer

